

Nr 628

Av herr Lager, om åtgärder för att trygga sysselsättningen för de mellansvenska gruvarbetarna.

(Lika lydande med motion nr 765 i Andra kammaren)

Sedan flera år lever de mellansvenska gruvarbetarna under osäkra villkor. Hotet om nedläggning av driften i gruvorna är pressande. Från början av 1950-talet har ett 20-tal smågruvor i Mellansverige inställt driften. Ytterligare driftnedläggelser hotar.

Orsakerna till att de mindre gruvföretagen slår igen verksamheten anges vara svårigheterna att få avsättning för malmen, för dyra fraktkostnader, splittrad försäljningsorganisation och — i vissa fall — utbrutna fyndigheter.

Vilka orsakerna än är drabbas i första hand de anställda av driftinskränkningarna. En stor del av gruvkarlarna i Mellansverige kan intet annat yrke än gruvarbetarens, de är så pass till åren komna att omskolning till annat yrke är svår och de har blivit rotfasta i samhället som vuxit upp kring gruvan. Gruvsamhällena är oftast s. k. enindustriorter, varför nedläggningen av gruvdriften drabbar samhällena praktiskt taget totalt.

I de mellansvenska gruvorna är cirka 4 500 människor anställda. Dessa är fördelade på ett 40-tal gruvor med 22 olika ägare. Bland gruvägarna befinner sig statsverket genom AB Statsgruvor.

Det förefaller angeläget att statsmakterna ägnar uppmärksamhet åt den mellansvenska gruvdriftens problem. Skulle det förhålla sig så, att uppsplittringen av de mellansvenska gruvorna på ett stort antal ägare är ett hinder för avsättning av malmen, kan givetvis detta hinder avlägsnas genom statliga initiativ för att upprätta ett gemensamt försäljningsorgan. Förhåller det sig så, att de höga fraktkostnaderna är ett hinder för fortsatt drift kan detta givetvis regleras genom fraktrabatter.

En sådan lösning som uppförandet av ett statligt järnverk i Mellansverige som avnämare för den mellansvenska malmen kan inte uteslutas som en framkomlig lösning av problemet. Så långt man kan se kommer konsumtionen av järn och stål inte att minska i vårt land utan att öka. Ett statligt järnverk i Mellansverige kan utan tvivel bli en god affär och samtidigt en garanti för sysselsättning åt de gruvarbetare som nu lever under ytterst osäkra förhållanden.

Med hänvisning till vad sålunda anförts vill jag föreslå,
att riksdagen i skrivelse till regeringen begär en utredning
med uppgift att framlägga förslag till tryggande av de mellan-
svenska gruvarbetarnas sysselsättning.

Stockholm den 26 januari 1964

Fritjof Lager